

AKTUALNO VPRAŠANJE

Novi zakon o delovnih razmerjih velja od začetka letošnjega leta. Ta zakon prilagaja urejanje delovnih razmerij pogojem delavskega upravljanja, s svojimi posameznimi določili pa globoko posega v delo gospodarskih organizacij oz. v življenje kolektivov.

Zato pa je nujno, da se lotimo sistematičnega, temeljitega proučevanja zakona, da bi ga mogli začeti takoj tudi ustrezno uresničevati. Resda nas pri tem ovira to, da pristojni organi še niso iz-

dali nekaterih dodatnih predpisov in navodil, vendar kljub temu lahko zakon že proučujemo in pripravljamo njegovo uresničevanje.

V nekaj primerih so delavski sveti v smislu zakona že osnovali svoje komisije za sklepanje in razreševanje delovnih razmerij ali pa se na to pripravljajo. Polurnega plačanega odmora med delom pa marsikje še niso uvedli, ker se vodstva podjetij bojijo, da bi s tem ogrozili uresničevanje plana. Seveda je pri tem hkrati treba misliti na izpopolnjevanje organizacije dela. V posamez-

nih podjetjih opozarjajo zlasti na to, da bodo imeli preglednice spriče omejitve nadurnega dela. Iz nekaterih sindikalnih organizacij pa je slišati predloge, naj bi tudi zbori proizvajalcev razpravljali o uresničevanju tega zakona. Med drugim naj bi zbori proizvajalcev pomagali izbrusiti tudi notnejša merila v okviru občin oziroma okraja glede določevanja letnega dopusta (iznad minimalno določene dolžine).

Z.

AKTUALNO VPRAŠANJE

Že kopica nagrad za naročnike

Se nekaj tednov, pa bo žreb iz vrst tistih naročnikov, ki bodo dotlej vplačali vsaj polletno naročnino na »Glas Gorenjske« (300 din) izbral na tradicionalnem nagradnem žrebanju srečne dobitnike.

MED GLAVNIMI DOBITKI STA KOLO IN RADIO APARAT

Ze doslej pa so prispevala mnoga darila naslednja podjetja:

cija »Jelen«, Kranj — steklenico likerja in steklenico vina; »Vino«, Kranj — 10 steklenic vina; »Peko«, Tržič — en par moških čevljev; tovarna mila »Oven«, Kranj — 6 kg Oven mila; Društvo upokojencev, Kranj — steklenico likerja; »Gorenjka«, Kranj — en par otroških sandal in en par ženskih plesnih čevljev; »Predilnica« Be-

»Klasje«, Kranj — vreča bele moke; »Iskra«, Kranj — namizni avtomatski telefonski aparat najnovejše izdelave; Restavra-

gunje — 2 kg volne; »Odeja«, Skofja Loka — prešito odejo; Kmetijska zadruga Skofja Loka (Nadaljevanje na 2. strani)

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI., ŠT. 8 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 31. JANUARJA 1958

„Iz našega kraja“

»Predlagajmo raje kandidata iz našega kraja, ki ga bolj poznamo!«

Take pripombe slišimo v tem predvolilnem času na nekaterih zborih volivcev, še pogosteje pa v ožjem krogu, potem ko se z zborov volivcev razhajajo po domovih.

Ker je stvar prav v teh dnevih zelo aktualna, skušajmo vsaj bežno premotriti, če so taki predlogi vedno umestni in koristni in ali jih je sploh moč v večini primerov uresničiti.

V celotnem kranjskem okraju bomo izvolili v oba zbora Zvezne in Republiške ljudske skupščine vsega skupaj 25 poslancev. V Zvezni zbor bo volila vsa Gorenjska samo dva poslance. Vsi gorenjski proizvajalci, razen kmetijcev, bodo imeli v Zveznem zboru proizvajalcev tri zastopnike. Enega samega poslanca iz kmetijstva pa bodo v ta organ volili vsi kmetijski proizvajalci s celotnega področja Gorenjske, Notranjske, Dolenjske in Primorske. Tudi volilni okraj za Republiško skupščino so dokaj obsežni. Torej vsak kraj tudi praktično ne more imeti svojega poslanca.

Razen tega pa tudi iz drugih razlogov to ne more biti odločilno merilo pri izbiri kandidata. Pri izbiranju ljudi za poslanske kandidate prav gotovo ne more biti najvažnejše to, od kje je kandidat doma, marveč pozitiven odnos posameznika do naše družbene stvarnosti, njegova družbena razgledanost in sposobnost za konstruktivno sodelovanje pri vsestranskem razvijanju naše družbe. Samo tak poslanec bo v skupščinskih klopih lahko koristil celotni jugoslovanski skupnosti in s tem tudi svojemu ožjemu kraju. Zato pa so težnje po tem, da bi izbrali kandidate le iz »našega kraja« ne samo praktično neuveljavljive, marveč so tudi škodljive, demagoške. Naša domovina ni samo vas ali občina, niti ne samo Gorenjska in Slovenija, marveč celotna Jugoslavija. Od razvoja te celote pa je odvisen tudi razvoj posameznega kraja, ki sam zase, osamljen, ne bi mogel priti nikamor naprej.

Hkrati se ponekde slišijo tudi pripombe o številu kandidatur. V veliki večini primerov so že družbene organizacije in zbori volivcev dali več predlogov kandidacijskim konferencam, tako da bodo volivci lahko izbrali med več kandidati. V nekaj primerih pa je posamezne aktiviste začelo »skrbeti za demokracijo«, češ da tam, kjer bi bil na listi en sam kandidat, »ni možna demokracija«. Takšno pojmovanje demokracije pa v marsikaterem primeru odkriva tudi dokajšen formalizem. Demokracija ni sama sebi namen, marveč je sredstvo, ki omogoča družbeni razvoj. Iz tega izhodišča moramo ocenjevati tudi kandidacijske liste. Volitve pri nas niso bitka za glasove med posameznimi kandidati iz raznih političnih strank, marveč preled dosežanosti poti in napotila volivcev za nadaljnji družbeni razvoj. Na kandidatne liste postavljamo take ljudi, od katerih pričakujemo, da bodo lahko kar največ prispevali k temu razvoju s svojim konstruktivnim sodelovanjem v skupščini. To je naše merilo pri izbiranju kandidatur. Zato ni prvenstvene važnosti število kandidatur v posamezni volilni enoti, marveč njihova kvaliteta. Kjer pa volivci smatrajo, da bi kazalo kandidirati še koga, ki bi ustrezal tem merilom, lahko seveda to vsekakor storijo.

K. M.

Veselite na Šmarjetni gori

Dopoldan in popoldan je vsak dan na Šmarjetni gori pravi živ-zav. Odlične snežne razmere so navdušenim sankočem več kot dobrodošle. Drug za drugim s precejšnjo brzino drve po gladki strmini in uživajo v prijetni vožnji. Novo ustanovljeni sankočski klub v Kranju pa je z uspehom pretaklo nedeljo priredil tudi propagandne sankočske tekme s Šmarjetne gore. Tekmovalci si žele, da bi bilo takih prireditev še več in da bi letošnjo zimo, ki nam je dala dovolj snega, čim bolj izkoristili.

PREDVOLILNE PRIPRAVE

Prvi zbori volivcev so končani

Te dni se sestajajo kandidacijske konference

Življenje v vseh krajih Gorenjske je v teh dneh pred volitvami precej živahno. Prebivalci so se zbirali na zborih volivcev, ki so se pred dnevi po vseh krajih že končali. Povod so izbirali delegate za kandidacijske konference, na katerih bodo predlagali kandidate za volitve v Zvezno in Republiško skupščino.

V KRANJSKI OBČINI ZELIJO POZNATI PERSPEKTIVNI PLAN

V kranjski občini so bili zbori volivcev razmeroma zelo dobro obiskani, predvsem še po nekaterih vaseh — Senčur, Jezerko, Kokrica. Slabša je bila udeležba na zborih volivcev v mestu Kranj. Volivci so razpravljali predvsem o komunalnih vprašanjih, na kmetijskem področju o davkih itd. V Zabnici so se zavzemali za dograditev ceste Skofja Loka—Kranj in sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo popravilo ceste in ureditev vođe, ki teče skozi vas. Na Rupi so volivci kritizirali trgovino. Po nekaterih krajih, predvsem v Zabnici, Mavčičah, Podblici, Naklem itd. pa so gradili dosedanje delo poslancev, ki v svoji mandatni dobi niso nikoli obiskali volivcev. Želeli pa so, da bi poznali 5-letni perspektivni plan občine. Na zborih volivcev so govorili tudi o nekaterih posameznikih, ki naj bi jih predlagali na kandidacijskih kon-

ferencah. Med drugim so govorili o Borisu Ziherlu za Zvezni zbor in Dragici Rome ter Danini Gril za Zvezni zbor proizvajalcev. Za Republiški zbor so govorili o Tonetu Fajfarju, Martinu Koširju, Smilji Gostiša, Miranu Košmelju in Slavici Zirkelbahovi, za Republiški zbor proizvajalcev pa o Tonetu Seljaku, Štefanu Kadoiču, Stanetu Božiču, Ivanu Bečanu, Miletu Vozlju, Tinetu Klemenčiču, Milki Kovačevi, Angeli Boštjančičevi, Pepci Ježevi, Mariji Strajnerjevi in še o mnogih drugih. Za kmetijsko skupino so volivci precej govorili o Maksu Kermelju in Tonetu Hafnarju. Precej so se navduševali tudi za Vinka Hafnerja, ki pa bo kandidiral v zgornjem delu Gorenjske.

RESOLUCIJA ZA POPRAVILO CESTE ŠKOFJA LOKA—KRANJ

Na zboru volivcev v Skofji Loki so volivci med drugim zahtevali, da bi čimprej popravili cesto Skofja Loka—Kranj in poslali resolucijo o tem na vse odgovorne forume. Razen tega so razpravljali tudi o komunalnih vprašanjih — o popravilu mostov, potov, po nekaterih krajih (Moškrin, Stara Loka) so razpravljali o zatiranju kolonadskega hrošča in drugih problemih kmetijstva. Na zboru volivcev Godešič - Reteče in Trata so izvolili vodovodne skupnosti, ki naj poskrbijo, da se uredi vodovodno omrežje. Na zboru volivcev v Pevnem so pa kritizirali delo krajevnega odbora. Menili so se tudi o posameznikih, ki naj bi jih volili za poslance njihovih krajev. Za zvezni zbor so se navduševali za tov. Borisa Ziherla, za Zvezni zbor proizvajalcev so se volivci menili o tov. Ladu Logarju, za Republiški zbor o Svetu Kobalu in Francu Križaju, za Republiški zbor proizvajalcev o Pavlu Mraku in drugih.

NA JESENICAH PRVA KANDIDACIJSKA KONFERENCA

Zbori volivcev v jeseniški občini so bili dokaj razgibani. Volivci so razpravljali predvsem o komunalnih vprašanjih, ki tarejo Jeseničane. Na zborih volivcev so izvolili nad 200 delegatov za kandidacijske konference. Volivci so razpravljali tudi o kandidatih, ki naj bi jih predlagali na kandidacijskih konferencah za Republiško in Zvezno skupščino. Govorili so o Vinku Hafnerju, Francu Talarju, Francu Arhu ter Bertiju Brunu, Maksu Dimniku, Ivanu Bertonecju, Jožetu Ulčarju, Mirku Feldinu, Jožetu Bregantu, Ivanu Peternelju in drugih. Prvi dve kandidacijski konferenci sta bili na jeseniškem področju v četrtek popoldne, ostali dve pa bosta danes, v petek, na Jesenicah. Lj.

RAZGOVORI PRED VOLITVAMI

Trgovina in obrt naj bi uporabljali več kreditov

Prvi zbori volivcev po vsej Gorenjski so končani. Volivci so izbrali delegate za kandidacijske konference, ki bodo v teh dneh. Na zborih volivcev so volivci podrobno govorili že tudi o posameznikih, ki naj bi jih predlagali kot kandidate na kandidacijskih konferencah za Republiško in Zvezno skupščino. V Kranju so se menili, da bi med drugimi predlagali kot kandidate za Republiški zbor proizvajalcev Antona Seljaka in Staneta Božiča iz »Iskre«, Štefana Kadoiča iz »Kovinárja« in Ivana Bečana iz »Agroservisa« Kranj.

Vsem štirim smo zastavili naslednje vprašanje:

»Kako naj bi v prihodnje razvijali obrt in trgovino na Gorenjskem in kaj naj bi občine storile za nadaljnji razvoj trgovine in obrti?«

Tovariš Anton Seljak nam je med drugim povedal tole: »Trgovska podjetja bodo vsekakor morala bolj urediti svoje lokale in nuditi sodobnejšo postrežbo. Kolikor pa bo trgovina uspela opraviti svojo nalogo, je v največji meri odvisno od trgovskih podjetij samih. Občinski ljudski odbori jim bodo lahko pomagali, po mojem mnenju, le s krediti. Kaj več kot to, da bi jim nudile občine kredite z ugodnimi pogoji, naj bi trgovine ne pričakovale. Krediti, ki so že doslej na razpolago, pa niso bili nikoli povsem izkoriščeni. Nekatere trgovine še

slabo gospodarijo, kar se kaže predvsem pri odločanju o tem, v katere namene naj bi uporabile sredstva (ponekod prav zato nimajo sredstev v lastnih skladih). Nikakor pa trgovine ne bi smele odplačevati kreditov na račun zviševanja cen. Prav bi bilo, da bi tudi industrijska podjetja ustanavljala svoje prodajalne, da bi bilo tako pri prodaji čim manj posrednikov.

Tudi sredstva, namenjena razvoju obrti, lani niso bila docela izkoriščena, čeprav so potrebe v obrti precejšnje. Vsekakor bo treba stremeti za tem, da se obrti s smotno davčno politiko omogoči čim boljši razvoj. Obrtni obrati naj bi se razvijali v tej smeri, da bi izboljševali organizacijo dela, mehanizacijo in tako pocenili storitve. Ne bi pa kazalo, da bi se popolnoma preusmerili v industrijsko proizvodnjo. Ob ustanavljanju stanovanjskih skupnosti pa bo treba še posebej misliti na ustanavljanje uslužnostnih obratov.

»Trgovina naj bi izboljšala postrežbo,« je dejal tov. Stane Božič. »Treba bo misliti na sodobnejše načine postrežbe — morda na samopostrežbo. Trgovina si bo morala najprej pridobiti zaupanje potrošnikov, kar pa bo lahko dosegla le z dobro postrežbo. Občinski ljudski odbori naj bi trgovini omogočili nabavo ustreznega inventarja, ki ga sedaj skoraj nikjer nimajo. Hkrati pa bo morala trgovina bolje gospodariti s sredstvi in si ustvariti tudi

lastne sklade. Tudi število trgovskih lokalov ne ustreza potrebam. Treba bo graditi nove, moderne trgovske lokale, kar pa naj ne bi šlo na račun potrošnikov. Tudi izbiro bo treba popesediti. S tem v zvezi bo treba ustanovljati tudi nekatere popolnoma nove specializirane trgovine. Večji industrijski centri n. pr. še vedno niso v zimskem času preskrbljeni z zelenjavo itd. V trgovini je še vedno premalo konkurence in predvsem — preveč posrednikov. Treba bo poskrbeti, da bo pot izdelka od proizvajalca do potrošnika čim krajša. Zato naj bi tudi industrijska podjetja in kmetijska posestva odpirala svoje prodajalne.

O tem, da bi zavirali razvoj obrti, bi bilo pogrešno govoriti, kajti industrija ne more nikoli nadomestiti obrti. Z razvojem industrije in tehnike se odpirajo obrti celo nova še nepoznana področja. Kdo bo n. pr. popravil sodobne gospodinjinske pripomočke (sesalce za prah, hladilnike itd.). Morda bi kazalo, da bi v okviru industrijskih podjetij, ki se ukvarjajo s sorodnim proizvodnim procesom, uredili razne servisne delavnice. Vsekakor bo treba razvijati predvsem nekatere vrste obrtnih obratov in urediti, da bodo leta primerno obdavčena in stimulirana.

Tovariša Stefan Kadoič in Ivan Bečan pa sta bila zadržana (tov. Kadoič je bil na kongresu LJM v Beogradu) in nam zato nista mogla odgovoriti na vprašanje. Lj.

Seja ObLO Jesenice

Usmeritev k odločnejšemu uresničevanju nalog

Razprava o predlogih volivcev - Želja več kot sredstev - Najnujnejše: šoli v Zabreznici in na Koroški Beli ter osemletka, tržnica in mlečna restavracija na Jesenicah - Če bi se ljudski odbor že prej tako zavzemal za ureditev problemov, bi bilo že marsikaj storjeno

Dnevni red, ki sta ga občinski zbor in zbor proizvajalcev ljudskega odbora Jesenice obravnavala na ponedeljkovi seji, je obsegal kar 16 točk. Čeprav odborniki pri nobeni točki niso kar tjavdan dvigali rok, marveč so trezno presojali vsak problem, predno so se odločili za ali proti. So vendarle najdlje govorili o objektih, ki naj bi jih gradili letos. Predlog, ki ga je predložil Svet za gradbene in komunalne zadeve, je spriču potrebe dokaj skromen, toda v primerjavi s predvidenimi razpoložljivimi sredstvi vendarle zelo obsežen. Končnih podatkov o svojih letošnjih dohodkih občina še nima. Zato odborniki niso mogli dokončno sklepati o razdelitvi skladov. Zmislili pa so se za najvažnejše, za najnujnejše, od česar, kot so rekli, ne bodo smeli odstopiti. Med take probleme pa spadajo šola v Zabreznici in na Koroški Beli ter osemletka, tržnica in mlečna restavracija na Jesenicah. Skupna investicijska vrednost teh poslopij bi znašala kakih 420 milijonov dinarjev. Za dela v letošnjem letu bi potrebovali 253 milijonov. Ker pa viri sredstev še niso natančno znani, bodo o vseh teh problemih še razpravljali na prihodnjih sejah.

Na skupni seji obeh zborov pa je ljudski odbor razpravjal tudi o predlogih, ki so jih dali volivci na prejšnjih in sedanjih zborih. Gre večinoma za komunalne potrebe. V Podkorenu predlagajo gradnjo ceste na Suhelj in regulacijo tamkajšnjega hudournika. V Kranjski gori želijo razen drugega izboljšati javno razsvetljavo, v Dovju so se zavzeli za kanalizacijo in regulacijo potokov, predlagajo pa tudi povečanje pokopališča. V Mojstrani želijo dograditi krožni vodovod in občinsko stanovanjsko stavbo, popraviti gasilski dom in letno kopališče. Takih predlogov in želja volivcev je mnogo, iz vseh krajev, od Planice do Žirovnice. Odborniki so na seji ugovarjali, da so volivci večinoma že sami izločili

tisto, kar ni res nujno in da so ponekod tudi sami opravili manjša dela in se niso obračali na občino.

Razprava o tem je bila zelo živahna. Toda nazadnje je ljudski odbor ugotovil, da občinska sredstva ne bodo zadoščala za zadovoljitev vseh teh potreb, odborniki pa so smatrali, da bi kazalo hkrati z že dostavljenimi predlogi proučiti celotne komunalne potrebe. Sredstva za razna komunalna dela pa naj bi, če je le moč, dojevali krajevnim odborom, ki bi jih, kot so zatrjevali odborniki, celo bolj previdno in pametno uporabljali in bi jih z lokalno pobudo še povečevali. Na prihodnji seji, ko bodo že jasnejši računi in zmogljivosti posameznih skladov in ko bodo zbrali še druge želje in potrebe volivcev, ko bodo pretresali celotne potrebe občine

tudi s področja turizma, trgovine, zdravstva itd. bodo skušali izlučiti najnujnejše potrebe in vskladiti želje z možnostmi. Seveda bodo s svojimi zaključki seznanili tudi prihodnje zbere volivcev, ki naj potem povedo končno besedo.

Občinski ljudski odbor je na tej seji odločnejše pogledal na problematiko, ki je bila prej skorajda potisnjena ob stran. Pravilno je na seji ugotovil eden izmed diskutantov, ki je dejal, da se ne bi nakopičilo toliko problemov, če bi že prejšnji ljudski odbor bolj prisluslil volivcem in problematiki, ki se jo je zato nabralo toliko, da je ni moč zdej na hitro v celoti urediti.

Na ponedeljkovi seji je Občinski ljudski odbor imenoval ing. Matka Hafnerja za novega glavnega direktorja Zelezarne Jesenice.

K. M.

Občine

se usposabljaajo za prevzem novih pristojnosti

Čeprav so volitve v Zvezno in Republiško ljudsko skupščino osnovno vprašanje, o katerem razpravljajo na vseh sejah in sestankih, posvečajo na Gorenjskem precejšnjo pozornost tudi uresničevanju novega zakona o prenosu nekaterih pristojnosti na občine. Tudi to vprašanje in problemi, ki se porajajo krog njega, je pomembno in ga ne kaže podcenjevati, zlasti če hočemo, da bodo občinski ljudski odbori sposobni za takojšnje uresničevanje novih zveznih in republiških predpisov o pristojnosti občinskih ljudskih odborov.

V zvezi s tem sta pred OLO in občinskimi ljudskimi odbori dve nalogi, in sicer organizacijska prevedba uslužbencev in formiranje služb, ki preidejo v pristojnost občinskih ljudskih odborov; to so predvsem vse inšpekcije, razen šolskih. Tu pa so nastale težave, ki gredo v dve smeri: predvsem gre za vprašanje kadra, in pa, kako se bodo odbori, sveti in drugi organi spoznali z gomilo novih predpisov.

V zvezi s pomanjkanjem kadra je najbolj pereče v jeseniški občini, kjer primanjkuje 14 ljudi, dalje v Cerkljah in v občinah Poljanske ter Selške doline. Občinski ljudski odbori so se na prevzem novih služb in pristojnosti pripravljali že nekaj časa, zato je tudi večina pripravljena za takojšnje uresničevanje novih predpisov. Najteže bo formiranje finančne, tržne in gradbene inšpekcije ter inšpekcije dela. Manj težav bo s formiranjem kmetijske in veterinarske inšpekcije, ker je večina občin že imela veterinarje in agronome.

Posobna komisija, ki je obravnavala to problematiko in tudi pripravila shemo, kako naj bi ta služba za posamezna področja delovala, je že končala delo. Vprašanje so začasno uredili na ta način, da bodo uslužbenci posameznih inšpekcij pri močnejših občinah pogodbeno opravljali inšpeksijsko delo še v sosednjih občinah. Inšpektorji občine Kranj bodo pogodbeno opravljali delo še za občino Cerklje, inšpektorji ObLO Škofja Loka pa za občine Poljanske in Selške doline.

Drugi problem, to je vprašanje spoznavanja novih predpisov pa bodo uredili tako, da bodo izdali poseben priročnik, v katerem bodo na praktičen način prikazane vse pristojnosti organov občinskih ljudskih odborov in organov OLO. Predlog za izdajo takega priročnika so dali tajniki OLO, na posvetovanju v Ljubljani. Kranjski okraj je že pred leti izdal poseben priročnik za uporabo vseh predpisov in pristojnosti ljudskih odborov. Novi priročnik bodo še izpopolnili, tako da bo iz njega razvidno točno, za kateri predpis je pristojen ta ali oni upravni organ, svet ali zbor. V njem bodo prikazane pristojnosti s približno 600 predpisi, vseh predpisov pa bo okrog 2000. Prvi del priročnika, ki bo obsegal okrog 200 strani, je že v tisku. Zanj je precejšnje zanimanje širom po Sloveniji. Doslej se je objavilo preko 1650 naročnikov, in sicer brez kranjskega okraja. Tak priročnik bi koristil tudi podjetjem, ustanovam in šolam, saj bo omogočil vsem organom, da se spoznajo s svojimi pristojnostmi, posebno še sedaj, ko so dobili veljavni novi odloki.

-k

Novi hišni sveti v kranjski občini

Tudi doma gre naprej

Kljub pomanjkljivostim je letošnja bilanca uspešnejša od lanske

Kranj, 30. januarja. — Danes so bile v kranjski občini zaključene volitve hišnih svetov. Čeprav se je tudi letos primerilo, da se ponekod volitve zaradi pomanjkljive udeležbe niso mogle izvesti, so bile razprave na zborih vendarle živahnije od lanskoletnih. To velja zlasti za zbere v novih kranjskih naseljih na Zlatem polju in na Planini.

Na teh območjih so bili volilni zbori zelo živahni. Stanovanci so spriču najrazličnejših pomanjkljivosti, ki so še v njihovih naseljih — pomanjkljive komunalne naprave, slaba izvedba del itd. — precej govorili o vsem tistem, kar bi bilo še potrebno urediti. Sredstva, s katerimi razpolagajo hišni sveti, seveda, za zadovoljitev vseh teh zahtev še zdaleč ne zadoščajo. Kljub temu pa bo vendarle treba postaviti zaščitne ograje na strehe. Tako je predpisano tudi z zakonom. Sicer bodo ob vsakem snegu otroci, ki se igrajo ob hišah (ker otroškega igrišča pač ni), v nevarnosti, da jih podsuje plaz. Res ne bi smeli dopustiti, da bodo ta dela opravljena šele po nesreči! Prav tako novi bloki v Kranju po večini nimajo strelvodov. O njih se sicer govori že nekaj let, a se ne nabavijo, ker doslej na srečo še niso bili potrebni.

S sredstvi hišni sveti doslej ne razpolagajo povsem samostojno. O njih uporabi odloča komisija pri Svetu stanovanjske skupnosti. V razpravah ni bilo brez razloga povedano, da bi bila v primeru, če bi s sredstvi razpolagali hišni sveti bolj samostojno, prenekatera dela hitreje opravljena in da bi se povečala tudi kontrola nad kakovostjo obrtniških izdelkov in uslug, ki doslej niso najboljše.

Kdo bi našteval še kopico drugih drobnih zadev, o katerih so govorili na zborih. Osnovno je, da ljudje vse bolj spoznavajo, da se jih mimo samoupravnih organov ne da reševati, da gre torej tudi doma samoupravljanje — nekatere hitreje, druge spet počasneje — svojo pot naprej.

-ik

Socialno-varstvena služba je v občinah še šibka

V ponedeljek je bila v Kranju 2. redna seja Sveta za socialno varstvo pri OLO Kranj. Člani sveta so se menili o programu dela sveta za bodoče delovno leto. Ker občinski sveti za socialno varstvo nimajo dovolj povezave s terenom, čemur je med drugim vzrok tudi v tem, ker manjka kadra, so sklenili, da je treba začeti sistematično usposabljanje referente za socialno varstvo pri občinskih ljudskih odborih. Iz poročila o delu in stanju socialne službe po posameznih občinah je razvidno, da je bilo pomanj-

kljivo predvsem delo na področju rejništva, dela z mladoletniki, priznavanja očetovstva itd. Spisi o tem so zelo pomanjkljivi in prav tako obračuni, ki jih dajejo rejniki. Največ pomanjkljivosti pri socialno-varstveni službi pa je opaziti v občinah Gorenja vas in Zelezniki. Sklenili so, da bodo v prihodnjem letu priredili tri seminarje, kjer bodo nudili referentom potrebno instruktazo. Na prvem seminarju bodo obravnavali razen metodike, de'a še rejništvo, posvojitve in skrbništvo. Za tem pa bosta še dva seminarja, na katerih bodo obdelali še ostala področja socialnega skrbstva.

Ze na eni prejšnjih sej so sklenili, da je treba čimprej poskrbeti, da se pri večjih občinah ustanovijo samostojni sveti za varstvo družin, ker je problematika s tega področja tako obsežna, da je ni moč reševati v okviru svetov za socialno skrbstvo. Člani sveta so zato gradjali delo Občinskega ljudskega odbora Radovljica, ki je, kot so dejali, sklenil, da se združita Svet za zdravstvo in Svet za socialno skrbstvo v en svet, kar je ravno nasprotno priporočilo Okrajnega ljudskega odbora Kranj.

Nadalje so sklenili, da bodo tudi letos poskrbeli za ugodno letovanje otrok in za boljše prehrano v šolskih mlečnih kuhinjah.

Lj.

NAS NAROČNIK PREJEL ZAVAROVALNINO

Državni zavarovalni zavod, podružnica Radovljica nas je obvestil, da je nakazal ženi naročnika »Glasa Gorenjske« tov. Franca Paplerja iz Bistrice p. Trzič, ki se je smrtno ponesrečil 20.000 dinarjev zavarovalnine.

Vse naročnike »Glasa Gorenjske« opozarjamo, da so zavarovani, če imajo vplačano vsaj mesečno naročnino (50 din) vnaprej: za primer smrtne nezgode za 20.000 dinarjev; za primer trajne nesposobnosti za delo za 40.000 dinarjev.

KZ Trebija pojasnjuje

Zakaj most v Podgori še ni dograjen

V Gorenjskih bodicah z dne 17. januarja smo kritizirali KZ Trebija, ki je prevzela gradnjo mostu v Podgori v Poljanski dolini. Gradnja tega, za tamkajšnji okoliš pomembnega objekta, se vleče že več let. Medtem pa smo prejeli od KZ Trebija dopis, ki pojasnjuje nekatere vzroke, zaradi katerih je prišlo do zastoja pri omenjeni gradnji.

»Gradnja mostu v Podgori se res vleče že več let in bi najbrž sploh zaspala, če ne bi bila posegla vmes Kmetijska zadruga. Leta 1955 je gradbeni odbor skupno z organi ObLO Gorenja vas začel graditi oporni zid za most. Izkazalo pa se je, da se je gradnja začela brez potrebnega dovoljenja in načrtov, zato so bila tudi vsa nadaljnja dela na tistem mestu ustavljena. Na pobudo kmetijske zadruge, čeprav to ni bila njena dolžnost, je bil sestavljen načrt in določena lokacija. Hkrati je bilo izdano tudi gradbeno dovoljenje. Za gradnjo mostu je bil s pomočjo predsednika ObLO Gorenja vas zagotovljen tudi znesek milijon dinarjev; ta postavka je bila vnešena tudi v občinski proračun za

leto 1957. Ker je bil proračun sprejet in ker je bilo gradbeno dovoljenje izdano, je začela druga z gradbenimi deli leta 1957. Ko so bila končana betonska dela in je zadruga zahtevala plačilo, je dobila odgovor, da je bil znesek milijon dinarjev črtan iz proračuna. To pa je bil tudi dovolj pomemben razlog, da so bila gradbena dela ukinjena. Če bodo letos vsa že storjena dela plačana in če bo odobren ostali del sredstev za dokončno dograditev mostu, bo druga z deli nadaljevala takoj spomladi.»

Glede očitka, da je prodajala likalnike dražje kot so v Škofji Loki, pa pravi KZ Trebija v svojem dopisu tole:

»Likalnik, ki stane v Škofji Loki 1.600 dinarjev, tudi pri nas ni bil dosti dražji. V tem primeru gre za manjši likalnik. Likalnik, ki velja pri nas 1.920 dinarjev pa je večji in težji in je njegova grosistična nabavna cena 1.670 dinarjev. Cena tega likalnika tudi v Škofji Loki ni dosti nižja, saj imajo škofjeloške trgovine enako, če ne večjo režijo. Koliko velja tak likalnik v Škofji Loki, se pa nismo pozanimali.«

Tudi če mraz še tako grize...

Telegram mora priti čimprej v roke tistemu, na kogar je naslovljen.

snežni odeji in »Moped« je raznašalec kaj hitro bil v veliko korist.

V teh dnevih, ko bi vsi najraje sedeli v toplem zapečku, tovariš Semen že v zgodnjih jutranjih urah lepí lepake na oglasne

Lahko je to reči, toda pri 15°C pod ničlo ni to nič kaj prijeten posel. Toda za raznašalca tudi sneg in mraz ne smeta biti ovira. V Kranju pa se že kar dobro počuti, čeprav je šele nekaj dni, kar je zapadel sneg. Na ulicah kmalu ne bo več sledu o

deske. Pisane reklame pa nas kaj hitro zvabijo na sneg. In lepak, ki ga pravkar lepí, bo prav gotovo marsikoga zvalil na I.

Na cestah je dela vedno več kot preveč. Vendar je poleti na svežem zraku delo še kar prijetno, drugače pa je pozimi, ko se je treba boriti s snegom, ledom in mrazom. Zato smo cestarjem lahko hvaležni, da so letošnjo zimo tako hitro očistili ceste snega in omogočili promet, čeprav imajo še vedno dovolj dela s poledenelim snegom, ki smo ga shodili po cestah, ulicah in pločnikih.

FaBo

MLADA RAST

Kako je v eskimskem igluju?

Eskimski iglu je podoben trdnjavam iz snega, ki jih imajo pionirji navado zidati pozimi.

Iglu, hkrati pa v njem spe psi, sorodniki Lajke. V igluju, tej snežni koči ni pohišta, kakršnega smo navajeni pri nas, miz in stolov.

PRIPOVEDKA O AJDNI

(Nadaljevanje in konec)

In kmet je upognil hrbet pod kričevno tlako, v jeseni pa prazni kašče za pogoltni grad.

Pohlepní tujec je izšel iz ljudstva zadržani bežec. Pod tujci pa je bilo hudo. Prišla so suha leta.

Zlato, zlato! Ta je pa lepa, hahaha! so se zakrohotali. »Kako ti je ime?« se je vstopil predenj najmlajši izmed bratov.

Iz dedkovega nabitalnika

MI SMO PIONIRJI

Nekdaj niso učenci imeli nobene možnosti, da bi se lahko kje udejstvovali. Danes pa je vse drugače.

čakujemo, da nas izobrazuje in lepo vzgaja. Vzgoji naj nas v počtenu in vestne državljanke, ki ljubijo in spoštujejo svojo državo.

zajokala. Medtem je priletel ptiček, posadil je Marjetico na svoja krila in jo dvignil v višave. Dolgo, dolgo je ptiček plaval z Marjetico po zraku.

Med razvalinami so našli starca s krampom v rokah. »Kaj iščeš tod?« so ga vprašali vsi hkrati.

Brešnar Francka, učenka V. raz.

PRAVLJICA

Zivela je deklica Marjetica. Umrla ji je mama, dobila je mačeha. Nekega dne jo je mačeha zapodila v gozd po drva. Ko je tavalala nekaj časa po gozdu, je zaslišala milo jokanje.

Končno je zaplaval nad velikim gradom, ki je bil iz samega zlata in srebra, spustil je deklico pred vrata.

Strniša Anica, učenka 5. razreda

ALI ŽE VESTE...

- ... da smo pred nekaj dnevi praznovali osemdeseto obletnico našega pesnika Otona Zupančiča, ki je umrl 11. junija 1949 v Ljubljani;
... da je kot mladinski pesnik Zupančič ustvaril pesmi, ki veljajo za najlepše v slovenski mladinski poeziji.

ZA BISTRE GLAVICE

POSETNIČKA

GOJKO DIVJAN

Kaj je ta mož po poklicu?
Rešitev: kmet, kmet, kmet

POSETNIČKA

D Seršon CELJE

Ugotovi poklic tega tovariša
Rešitev: srednješolec

KRIZANKA »DRSALCA«

Vodoravno: 3. trupena kača, 5. del telesa, 7. priprava za merjenje časa, 8. del sukničja, 10. daljša pesnitev, 12. knjiga s slikami, 15. italijanski denar, 16. okrajšani veznik, 17. vrsta drevesa, 20. ako, 22. atletska disciplina, 23. soglasnik s prizvokom.

ZA SMEH

PRI SOSEDOVIH

»No, Tonček, kaj bi pa rad?«
»Naša mama je rekla, če bi posodili škarje.«

DOBER ODGOVOR

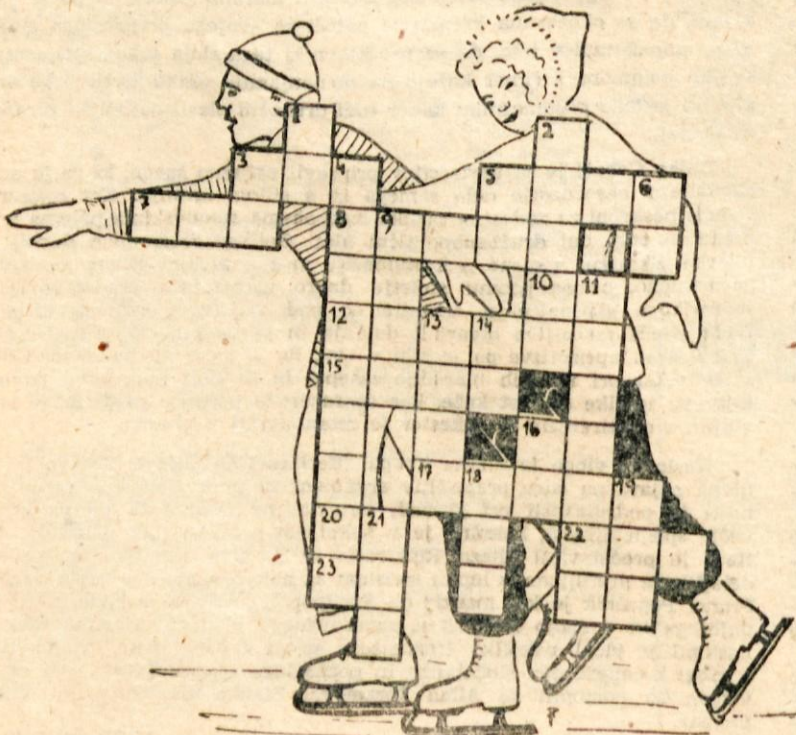
Tujec vpraša prebrisanca: »Prosim koliko je še do Kranja?«
»Če greste naravnost naprej, imate še približno 40.000 km, če se pa vrnete boste v Kranju v dobrih desetih minutah.«

DOBRO VZGOJENI OTROCI

»Ne govori vedno: Tega ne maram! Dobro vzgojeni otroci morajo jesti vse.«
»Vidiš, včeraj, ko sem jedel nezrela jabolka si me pa nabunkal.«

REŠITEV

Vodoravno: D, P, gad, noga, ura, ro kav, S, SS, ep, albumi, lira, S, I, A, AK, S, topol, če, tek, er, E, Ik, AI.

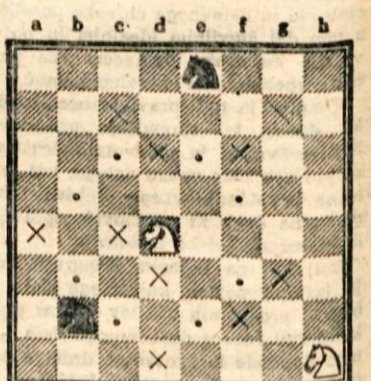
Kako se naučim igrati šah?

II
V SREDIŠČU ŠAHOVNICE JE MOČ FIGUR NAJVEČJA
Ze zadnjič smo primerjali kolikšno moč imajo posamezne figure. Razliko v moči smo primerjali s kmeti. Danes pa bomo videli, da takšna primerjava ni vedno točna in da je moč figur odvisna od tega, na katerem polju šahovnice stoje.

b2, jih ima že 9; s polja c3 11, s polja d4 ali e5 pa ima največ možnih potez — 13. Torej v središču šahovnice ima največ možnih potez in zaradi tega je tu tudi najmočnejši. Tako kot trdnjava in lovec skupaj se po šahovnici premika dama — po diagonalah, linijah ali vrstah, kot ji je pač potrebno. Vendar je tudi ona v središču najmočnejša. Ce stoji na h1 ima 21 možnih potez; na g2 ima 23; na f3 25; na d4, d5, e4 ali e5 pa ima 27 možnih potez. Kot vidimo je moč figur največja v središču, to je na poljih d4, e4, d5 in e5 (nekaj manjša na poljih c3, d3, e3, f3 e4, f4, c5, f5, c6, d6 e6 in f6), zato bomo tudi imenovali ta polja šahovnice — središče. Zdjaj pa si dobro zapomnite, da v šahovski igri odloča za končen uspeh, kdo je gospodar središča (črni ali beli). In začetek igre je borba za središče. Sele potem, ko nekdo obvlada polja na sredini šahovnice, lahko prične z napadom na nasprotnikovega kralja!

potezi. Torej tudi konj je v središču najmočnejši in čim bolj je pri robu šahovnice, toliko manjša je njegova moč. Pregovor pa pravi: konj na robu na pol v grobu.

Ce se spomnite, smo že zadnjič rekli, zakaj. Le z začetnega polja kmeta lahko premaknemo za 2 polja (n. pr. z e2 na e4, f2 na f4); drugače pa le za eno polje (e4—e5, f4—f5 itd.). Sicer kmeta lahko tudi z začetnega polja pomaknemo samo za eno polje, vendar pa potem ne sme več narediti večjega »koraka« — to je za 2 polji! Kadar pa kmet jemlje nasprotnikovo figuro, jo lahko vza-me diagonalno in to na prvo sosednje polje, vendar vedno le naprej in nikdar nazaj — to smo že rekli. Dragi pionirji, za danes toliko. Kaj ste se spet naučili? Kako premikamo figure po šahovnici, kje so najmočnejše in kaj je središče. Le pridno se naučite vse to in si vse tudi zapomnite. FaBo

MATI

iz Orehka je POZABLJENA

»Otroka sem rešila pred plinsko celico, ga pripeljala v Kranj, vzgojila, usposobila za življenje in odraslega vrnila sorodnikom v Nemčijo. Več bi tudi svojemu sinu ne mogla dati. Vesela sem tega, kar sem storila, kot mati - komunistka. Le to me boli, da so me sedaj vsi pozabili.«

Tako je pripovedovala Ana Pavlinova ondan, ko smo jo iskali. Snežilo je zunaj. V njeni majhni, toda prijetni kuhinji v Orehku pa je bilo toplo. Ne le od

štedilnika, marveč od besed, od čustva trpeče matere. V njeno materinsko ljubezen se je vmešala politika in strla vse, kar je bilo lepo.

Ano poznajo mnogi v Kranju in tudi v Trzinu, kjer je živela pred vojno. Poznajo jo v družbenih organizacijah v Kranju in Orehku, kjer stanuje, poznajo jo soborci iz predvojnih stavk, poznajo jo tisti, ki so bili z njo zaprti v Glavnjači in drugod. Vsi pravijo, da je Ana še prav taka kot nekoč: prijazna, delov-

na, toda hkrati odločna in nepopustljiva. Morda bi prav to dejali o njej tisti, ki so Ano Grunino poznali kot sobarico imovitega carskega uradnika v Tuškunu med prvo svetovno vojno. Morda je bil del te ugotovitve celo v kartotekah nacističnega taborišča v Rawensbrücku, kjer je Ana skoraj polna 4 leta visela med življenjem in smrtjo. Rešilo jo je nekaj: prepričanje v zmago pravice; vera v življenje in lepšo bodočnost ter navsezadnje — skrb za malega otroka.

Ko je Ana pripovedovala vse to, največkrat utihnila, da je bilo slišati kriko razposajenih mladih sankcačev zunaj za hišo.

ROJENI »ZLOČINCI«

Nekega dne jeseni 1944. leta so nacisti pripeljali v taborišče kakih 60 otrok. Bili so rojeni »zločinci«, ker so bili njihovi starši židje in so zato večinoma že prej končali pred puškami ali v plinskih celicah. Tudi otroke je čakala enaka usoda. Iz sosednjega bloka, kamor so spravili otroke, je Ana slišala jokanje, okrog bloka so se kocabali bosonogi, napol goji, lačni malčki. Ana je skušala priti z njimi v stik. Varčevala je pri svojih obrokih in skrivaj zbirala prispevke, da je lahko nesla malčkom malo korenja, krompirja ali repe. Eden od teh otrok se jo je začel oklepati. Postala sta prijatelja. Približno 6-letni malček je govoril dokaj dobro poljsko. In seveda dobro nemško. Ana je skušala z ruskimi ali slovenskimi besedami dopovedati otroka, da bo nekoč lepše. Celotno pravljico mu je skušala pripovedovati. Otrok jo je gledal z velikimi očmi in jo objel. Čez nekaj dni jo je klical: »Tetka Ana.«

ČEPRAV JE GROZILA SMRT ...

Nekoč, ko je bil deček Herman Wolf pri tetki Ani, so njegovi sovrstniki izgubili. V plinskih celicah so končala mlada nedolžna življenja. Kam z otrokom? Ana je bila v velikih skrbeh. Toda ni dolgo razmišljala. Vzela ga je k sebi. Skrivala ga je pod posteljo, delila z njim pičle obroke hrane in ga pozneje predstavljala najbolj zaupnim ljudem kot svojega lastnega sina. Da bi skrila njegovo sled, ga je preimenovala v Petra. Toda če bi ugotovili, da skriva židovskega otroka, bi oba končala v plinu.

Herman s svojo pravo mamo pred časom, ko ju je razdvojila vojna vihra

Prišla je svoboda. Poletnega dne 1945. leta se je Ana vrnila v Orehek pri Kranju izčrpana in boleha. Vendar je imela močno voljo. »Ni šlo več za mene, marveč za otroka, za Petra. Ni bilo časa za bolehanje, postopanje in razmišljanje,« je rekla Ana.

Se preden si je opomogla, se je zaposlila v tovarni. V prostem času je raznašala časopise po Kranju, pletla nogavice in šivala za Petra.

Ze tisto jesen je mali Peter vstopil v osnovno šolo. Slovesnica mu je povzročala hude težave. Toda ne dolgo. Ze v tretjem razredu je bil Peter med najboljšimi tudi v slovensčini. Tako je končal osnovno šolo in nižjo gimnazijo, potem

Malček Herman, ki je bil 15-letni, je bil rešen. Njegov oče, Herman Wolf, je bil rešen leta 1945. Njegov oče, Herman Wolf, je bil rešen leta 1945. Njegov oče, Herman Wolf, je bil rešen leta 1945.

»Zmeraj boš moja mama,« je Peter obljubljal Pavlinovi ob slovesu. Toda... Slika je bila objavljena tudi v eni izmed nemških revij.

pa se je odločil za poklic. Obiskoval je še dve leti puškarsko šolo.

Peter pa je rad hodil tudi na prostovoljno delo, k vjam v pevskem zboru, učil se je igrati klavir, kitaro, ... Pravi Kranjec: vesel, delaven in priden.

Zivljenje je povežalo Petra in Ano z nerazdružljivo ljubeznijo, kakršna je samo med mamo in doraščajočim sinom. Vendar Ana ni prikrivala Petru njegove preteklosti. Sproti, ko je doraščal in razumeval življenje, mu je pripovedovala o njegovih starših, o nacizmu in židih, tolmačila grozote vojne in cilje svobodoljubnega naroda. Čeprav jo je bolela misel, da bi se morala nekoč ločiti od Petra, mu je vedno govorila o možnosti, da najde svoje sorodnike. Zato ga je vzpodbujala tudi k učenju nemškega jezika.

PRVI STIK S SORODNIKI

Ko je Ana nekega dne poslušala radio, je slučajno slišala, da organizacija Rdečega križa išče nekega Hermana Wolfa, ki ga je baje imela neka žena v Rawensbrücku. Presenečena in hkrati si-

li, motorji, vele mesta so ga izvabila. Pred mamo pa mu je bilo hudo. Tudi Ani je bilo težko, »stoda pričakovala sem to«, pravi Ana, ki je na skrivaj zadrževala vso bolečino.

Sledilo je potovanje k bogatemu stricu v Bottrop (Westfalija). Ano z njenim Petrom so sprejeli z velikim veseljem. Tunkajšnji časopisi so našli v tem dogodku dovolj gradiva in pisali senzacionalne članke, organizacija židovskih žena je na posebni svetočnosti proglasila Ano kot vzor matere...

ZADNJE PISMO

Ko nam je Ana pripovedovala to zgodbo, samo komaj sledili dogodkom. Potem pa je utihnila.

»In zdaj? Vam piše?«
Vprašanje je bilo verjetno neprimereno. Vsaj v tistem trenutku, kajti še dolgo je bila Ana čisto tiho. Potem je vstala, »dšla in se vrnila.

»To je njegovo zadnje pismo,« je dejala. Suhe vrstice pisalnega stroja so v lepi pravopisni slovenskih sporočilih, da Peter ne utegne pisati, da je zelo, zelo zaposlen... Imenuje jo še vedno »mamo«, toda konča z napol uradnim pozdravom in podpisom — Herman.

To je bilo leta 1955. Od takrat, dobri dve leti in pol, Ana ni več dobila glasu. Zaman je pisala, pošiljala voščila za god in rojstni dan, voščila ob Novem letu itd.

»Nič mi ni žal za to, kar sem storila za njega. Samo to bi rada še vedela, kaj vsaka mati, če še živi, če je zdrav, če je zadovoljen, kaj dela in kako živi. Samo to bi rada,« je dejala znova in se obrnila v stran.

»Ni on kriv,« je nadaljevala čez nekaj časa, kot prava mati, ki za vedno oprostiti svojemu otroku. »Okolica je tam napravila takega,« je še pristavila. Namesto da bi njegovi rojaki bili hvaležni, da je otrok še živ, da zna celo dokaj dobro nemško, so vzklikali: »Strašno, da otrok niti ne zna nemško!« Zaman je torej Ana varčevala za učitelja nemščine in skrbela za njega toliko let.

KAR V BOTTROPU NI BILO VSEČ

V novem okolju je iz razigranega, veseliga Petra iz Kranja moral kaj hitro postati drugačen mladenič — Wolf Herman. Verjetno njegovim sorodnikom ni bilo všeč, da je Peter nosil s seboj v kovčeku značke prostovoljnega dela s peterokrako zvezdo, da je imel brošure in knjige s slikami maršala Tita, da je poznal vso zgodovino in grozodejstva nacistične Nemčije, da je simpatiziral z delavskim upravljanjem in obsojal nasilje. Morda jim ni bilo všeč, da je Herman v domotožju po Šmarjetni gori in Storžiču, čeprav napol tiho prepeval »Triglav moj dom«.

Verjetno jim ni bilo všeč, da je tako plemenitost pokazala jugoslovanska žena, ki bi po njihovem mnenju smela biti samo kruta in osorna, nečloveška. Le tako se lahko tolmači, zakaj v časopisih in drugod, kot pravi Ana, niso omenili, da je Ana našla malega dečka v nacističnem logorju, da je bila tam kot pregnana in zatirana svobodoljubna, napredna žena.

VIGENCI

104

Aleš in Špan sta se odpeljala v Železnike. Ana je naročila bratu, naj pove stricu, da ima sina. Pozdravov si ni upala poslati, bala se je, da se stricu jeza še ni poglela. Vrnila sta se čez dva dni, tako dolgo ju je stric zadrževal pri sebi. Zvečer je Aleš pripovedoval sestri, da ju je stric zelo prijazno sprejel. Dejal je sicer, da se mu zdi ženin nekoliko premlad, toda ker so v hiši take razmere, bo pač najbolje, da dobi gospodinjino in preudarnega tasta. Izročil je Ani tudi križasti tolar, ki ga je dal stric za malega Pavelčka, zamolčal pa je, koliko hudih besed je rekel stariček o njej in da Dominika v pogovoru nikoli ni imenoval drugače kot zvodniškega lisjaka. Ana je vsa srečna vzela križevca in ga pri priči odnesla v skrinjo, kjer je hranila otrokove krstne darove. Darilo se ji je zdelo dobro znamenje. Stric se je gotovo že precej potolažil.

Alešu je iskreno želela srečo. Opazila je, da fant žari od veselja in da postaja iz dneva v dan bolj močnat. — Njegova pot v zakon bo srečnejša, kot je bila moja, — si je rekla. Še zmeraj se ni mogla brez sramu spomniti svoje poroke.

Kmalu po Aleševi vrnitvi iz Železnikov je opazila Marinko, ki je z dekle izpirala vreče v potoku za fužino. Poklicala jo je in prišla je bliže. Nizko, zajetno dekle je bilo Ani všeč. Doslej je še nikoli ni dobro pogledala, zdaj je videla, da je brhka. Debela kočemajka ni zakrivala lepo raščene postave, obraz pod rdečo ruto je bil okrogel, kipeč od zdravja, mali nos pa ravno toliko oškropljen s sončnimi pegami, da je bila deklica še bolj mikavna.

»Kako, da ti v takem mrazu izpiráš vreče?« jo je vprašala Ana. »Saj imate vendar dekle!«

Dekle je resno pogledalo Ano in odvrnilo:

»Oče zmeraj trdijo, da posli slabo opravljajo delo, kadar ni nobenega domačih zraven. In to je tudi res.«

Ani se je zdela Marinka pametno dekle, svojemu bratu bi ne mogla želeti boljše neveste. Čutila je, da se bo lahko sporazumela z njo in da jo bo mogla celo vzljubiti. Nasmehnila se je in dejala:

»Gotovo so ti že povedali, da sta se oče in Aleš domenila s stricem Filipom zaradi tvoje poroke?«

»Saj si lahko misliš, da so mi povedali,« je rekla Marinka in se zasmejala. Ana še nikoli doslej ni videla pri odraslem dekletu tako otroško veselega smeha in tako lepih, pravilno razvrščenih drobnih zob.

»Gotovo se rada omožiš?«

»Zakaj pa ne? Prej ali slej se moram in Aleš mi je všeč.«

»Mislim, da bosta prav srečna,« je zamišljeno rekla Ana in dostavila: »Lahko bi me kdaj obiskala, saj sva si skero že sva-kinji.«

Dekle se je zresnilo. »Mislim, da bi ne bilo lepo, ko bi že vnaprej prihajala v hišo.«

Ana je začutila v njenih besedah želo, čeprav dekle gotovo ni mislilo nanjo in Dominika. Potajila se je in se pošalila:

»Potem bom pa že morala počakati, da boš prišla na ogled.«

Ločili sta se in dekle se je vrnilo k vodi. Ana je čez dvorišče gredečo še nekajkrat pogledala po njej. Videla je, kako stoji na kamnu in hiti izpirati vreče. Iz rdečih rok se ji je kadilo. Všeč ji je bilo, da bo Aleš dobil delavno in kljub mladosti tako preudarno gospodinjino.

Doma je skušala o tem govoriti z Dominikom in mu dekle približati, toda Dominik ni maral o tem ničesar slišati. Spoznala je, da se še zmeraj ne more sprijazniti z delitvijo premoženja. Posebno ga je bolela hiša, skoro tako kot vigenci. Ana mu je rekla, da se bo vse lepo uredilo. Levo polovico hiše bosta pridržala zase, desno pa prepustila Alešu. Mlada si lahko v zgornji hiši uredita spalnico in če Marinka ne bo hotela stati z Ano pri istem ognjišču, se kaj lahko spodnja kamra prezida v kuhinjo. Toda Dominik je le s stisjenimi ustnicami odkimaval in Ana ni vedela, kaj naj si misli.

Do predpusta je stric Filip poskrbel, da so Alešu kupili leta in mu prepisali premoženje. Aleš je poslal k Španu snubce.